

π. Θεοδόσιος Μαρτζούχος

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΤΕ...

† 21 Ιουνίου 2012

Εκδόσεις ΙΩΝΑΣ
ΜΙΚΡΑ ΦΥΛΛΑ ΚΑΤΗΧΗΣΗΣ • 2

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΥΟ ΕΠΙΣΚΟΠΟΙ ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ και ERIK VARDEN	5
Επιστολή Επισκόπου Trondheim	7
A. Όταν στη Νορβηγία διαβάζουν Μελέτιο Καλαμαρά!	9
B. Τί πρόσφερε στην Πρέβεζα ο Μελέτιος Καλαμαράς;	25

ΔΥΟ ΕΠΙΣΚΟΠΟΙ
ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ
και ERIK VARDEN

Το φως... δεν σβήνει ποτέ. Ακόμα και αν «θαφτεί» στη χόβολη μιας φωτιάς που έχει κατακάτσει και αργοσβήνει, ξαφνικά και απρόοπτα ένας αέρας σκορπίζει τις στάχτες και αναζωπυρρεί την φωτιά και το φως! Αυτό συνέβη και με το φως της ζωής και της διδασκαλίας του μακαρίου πατέρα μας Μελετίου.

Δέκα χρόνια από το θάνατό του, αναζωπύρωσε ο Χριστός το φως του προσώπου του π. Μελετίου στη συνείδηση και στην ποιμαντική ενός σεμνού και λογίου ποιμένου Του, του π. Erik Varden στην Νορβηγία!

Συνεκδίδουμε, αναμνηστικά στην δεκαετή επέτειο από την αναχώρηση του Μητροπολίτου Μελετίου για το Σπίτι του πατέρα μας δύο κείμενα. Ένα που δείχνει την προσφορά του στην Πρέβεζα («Τί πρόσφερε στην Πρέβεζα ο Μελέτιος Καλαμαράς») και ένα που παρουσιάζει τη φωτιστική επιρροή του και στους άλλους χριστιανούς («Στη Νορβηγία διαβάζουν Μελέτιο Καλαμαρά»). Σκεφτήκαμε να δώσουμε στη δημοσιότητα αφ' ενός μια αποτίμηση της προσφοράς του στην επισκοπή της Πρεβέζης και αφ' ετέρου ένα γεγονός έκπληξης! Ένας επίσκοπος στο μακρινό Trondheim της Νορβηγίας έχει «ανακαλύψει» τον π. Μελέτιο, τον θαυμάζει και τον ακολουθεί στη σκέψη.

Εκδίδουμε αυτό φυλλάδιο για την, έστω και εξ υστέρων αφορμή-προτροπή να γίνει γνωστό το πρόσωπό του, η σκέψη του (από τα βιβλία του που επανεκδίδουν οι εκδόσεις ΙΩΝΑΣ, ionaspub@outlook.com / enoriako.info) και το σπουδαιότερο η ποιότητά του, πράγμα που δεν το καταλύει ο χρόνος, γιατί είναι στα χέρια του Θεού, στον Οποίον ο μακάριος πατέρας μας είχε από τα 21 του χρόνια ολοφύχως παραδοθεί. Να έχουμε τις ευχές του και τις πρεσβείες του.

Συγχρόνως η εκ Θεού γνωριμία μας (...συμπτώσεις αδιανόητες..!!) με τον επίσκοπο Trondheim Erik Varden (ιστότοπος coram fratribus) που διαβάζει θαυμάζει και παραπέμπει στη σκέψη και στο έργο του μακαρίου πατέρα μας Μελετίου Καλαμαρά συνιστώτας το, όπως είναι φυσικό γέννησε μια αλληλογραφία αποριών μας, για το πως τον γνώρισε!??

Απάντησή του στις απορίες μας είναι η παρακάτω επιστολή του επισκόπου Erik. Τον ευχαριστούμε.

Εκδόσεις ΙΩΝΑΣ

Trondheim, 12 Οκτωβρίου 2022

Αγαπητέ και πολυσέβαστε πατέρα,

Η επιστολή σας μου έδωσε μεγάλη χαρά! Σας ευχαριστώ! Το βιβλίο του Stephen Lloyd Moffett έπεσε στην αντίληψή μου μέσω μιας βιβλιοκρισίας την περίοδο που υπηρετούσα ως ηγούμενος στο Όρος του Αγίου Βερνάρδου, τη Μονή της μετανοίας μου. Το αγόρασα για τη βιβλιοθήκη της Μονής και το διάβασα αμέσως μόλις έφτασε. Συγκινήθηκα βαθύτατα από τη ζωή και τη μαρτυρία του επισκόπου, η οποία ήταν πολύ σχετική με ζητήματα που και εγώ προσπαθούσα να αντιμετωπίσω.

Όταν – προς μεγάλη μου έκπληξη – χειροτονήθηκα επίσκοπος το 2019, η αίσθηση ότι η μαρτυρία του με αφορά, αυξήθηκε. Ξαναδιάβασα το βιβλίο και έκτοτε το έχω πάντα κοντά μου. Το έχω συστήσει και το έχω προσφέρει αρκετές φορές σε φίλους μου. Κατά συνέπεια, έχει διαβαστεί σε αρκετά μοναστήρια του Τάγματός μου σε Ευρώπη και Αμερική.

Θα χαρώ πολύ να διαβάσω τα κείμενα στα οποία αναφερθήκατε: τους λόγους που εκφωνήθηκαν με αφορμή τη χειροτονία και ενθρόνιση του Επισκόπου Μελετίου. Θα συνεχίσω να κάνω ό,τι περνάει από το χέρι μου για να διαδώσω το παράδειγμά του και, πράγμα πολύ δυσκολότερο, να το μιμηθώ.

Ευχαριστώ για την ευγενική πρόσκλησή σας. Είμαι βαθύτατα υπόχρεος στην ελληνική μοναστική παράδοση των πρώτων αιώνων, η οποία συνεχίζει

να με τροφοδοτεί. Θα ήταν για μένα ένα προνόμιο να έρθω σε επαφή με τη σύγχρονη έκφρασή της. Επίσης, εδώ και πολύ καιρό επιθυμώ να γνωρίσω τη Βυζαντινή Λειτουργία καλύτερα. Η Λατινική Εκκλησία εύκολα εμπλέκεται σε στείρες και αδιέξοδες λειτουργικές αντιπαραθέσεις. Είμαι πεπεισμένος ότι ένας από τους κύριους λόγους είναι ο εξής: έχουμε χάσει αυτή τη λατρευτική κουλτούρα την οποία οι Ανατολικές Εκκλησίες έχουν διατηρήσει. Πρόσφατα διάβασα το βιβλίο του Gogol, *Meditations on the Divine Liturgy* (Στοχασμοί πάνω στη Θεία Λειτουργία) – ένα απλό εισαγωγικό ανάγνωσμα, που όμως παρέχει την απαραίτητη προοπτική στο θέμα. Μένει να φανεί εάν η γλυκιά πρόνοια του Θεού θα παράσχει την ευκαιρία μιας επίσκεψης στην Ελλάδα.

Πριν από λίγα χρόνια δημοσίευσα ένα μικρό βιβλίο, με τίτλο *The shattering of Loneliness* (Ο συγκλονισμός της μοναξιάς). Θα χαρώ να σας το στείλω ως δώρο, αρκεί να μου στείλετε μια ταχυδρομική διεύθυνση.

Σας ευχαριστώ και πάλι για την καλοσύνη σας να μου γράψετε. Προσεύχομαι με ευγνωμοσύνη και χαρά για εσάς και την αδελφότητά σας.

Με εγκάρδιες εν Κυρίω ευχές

αδελφός † Erik Varden
Επίσκοπος Trondheim

Α. Όταν στη Νορβηγία διαβάζουν Μελέτιο Καλαμαρά!

Μνήμη Μητροπολίτη Μελετίου
(Δέκα χρόνια από την αναχώρησή του)

«Οι μεγαλύτερες προκλήσεις
είναι οι αιώνιες...
Δηλαδή, η πιστή και αξιόπιστη
διακήρυξη του Ευαγγελίου
και η "ενσάρκωσή" του.»

«Ένα βιβλίο στο οποίο σταθερά αναφέρομαι τα τελευταία δύο χρόνια είναι το βιβλίο του Stephen Lloyd-Moffett για τη ζωή του Επισκόπου Μελετίου Καλαμαρά με τίτλο *Beauty for Ashes* [Ομορφιά αντί για στάχτη (Ησαΐας 61,3)]. Ο Μελέτιος γεννήθηκε το 1933. Έγινε μοναχός σε ηλικία 21 ετών και έζησε μια ζωή ασκητική. Στην Αθήνα μετακόμισε το 1968 όταν διορίστηκε γραμματέας της Ιεράς Συνόδου. Γύρω του συγκεντρώθηκαν νέοι άνθρωποι που λαχταρούσαν την ανακαίνιση της Εκκλησίας και μια αληθινή μοναστική ζωή. Έτσι δημιουργήθηκε μια αδελφότητα. Το 1979 ο π. Μελέτιος μετέβη στο Άγιον Όρος με μια ομάδα δώδεκα ατόμων με σκοπό να εγκατασταθούν εκεί. Ωστόσο, η εκλογή του σε επίσκοπο Πρεβέζης, κοντά στην Αρχαία Νικόπολη, ματαίωσε τα σχέδιά τους. Ανέλαβε τα επισκοπικά του καθήκοντα αλλά στην πραγματι-

κότητα παρέμεινε ένας μοναχός. Όταν έφτασε στην Πρέβεζα, η επισκοπή του ήταν αμαυρωμένη από σκάνδαλα. Σταδιακά συντελέστηκε μια μεταμόρφωση, όπως υποδεικνύει και ο τίτλος του βιβλίου – ένας τίτλος που μιλάει στην καρδιά μας. Γιατί οι περισσότεροι από μας έχουμε δει κάτι που αγαπάμε πολύ να μετατρέπεται σε καμμένη γη και έχουμε νιώσει την ελπίδα ότι με κάποιον τρόπο μια καινούργια ομορφιά θα αναδυθεί, όπως ο Φοίνικας, μέσα από τις στάχτες.

Πώς έδρασε ο Μελέτιος; Για να απαντήσω επαρκώς σ' αυτή την ερώτηση θα χρειαστεί να μιλήσω επί μακρόν. Αντ' αυτού, θα επισημάνω μόνο μια έννοια κλειδί που αποτελεί θεμέλιο για όλα τα άλλα. Ο Μελέτιος επέμενε ότι η Εκκλησία είναι ένα θείο μυστήριο και έτσι ακριβώς πρέπει να την αντιλαμβανόμαστε. Όταν το ανθρώπινο στοιχείο υπερισχύει του θείου, τότε η Εκκλησία δεν ευημερεί. Ο "ανθρωποκεντρισμός", έγραφε ο Μελέτιος το 2001, "σκοτώνει την Εκκλησία και τη ζωή της".»

Erik Varden

Επίσκοπος Trondheim Νορβηγίας

1 Σεπτεμβρίου 2022[1]

Συμπληρώθηκαν φέτος δέκα χρόνια αφ' ότου «μετέστη πρὸς Κύριον», επέστρεψε δηλαδή στο σπίτι του Πατέρα μας, ο μακάριος γέροντάς μας Μελέτιος Καλαμαράς. Στην περσινή επέτειο είχαμε τα αποκαλυπτήρια προτομής του έξω από το Πνευματικό Κέντρο της Μητροπόλεως στην Πρέβεζα, που εκείνος με κόπους και ζητιανιά έχτισε και